

CULTURÀLIA

Centre Cultural de Tàrraga

Número 30

Novembre 2002

5è sopar de gala 2002

PREMIS CULTURÀLIA

GUARDONS AL MÈRIT SOCIAL I CULTURAL
DE LA CIUTAT DE TÀRREGA

LLUÍS TREPAT I PADRÓ

ESBART ALBADA

EDIFICI VIVALDI

SOLEDAD COSTA I JOU

CONGREGACIÓ DE LA FESTA
DELS DOLORS DE BELLPUIG

© L'arquitectura modernista a Tàrraga

© Entrevista a Llorenç Corbella,
nou director artístic de la Fira de Teatre

sumari

2· editorial

3· Els premis **Culturàlia** arriben a la 5a edició
pel Centre Cultural

4· Poema de les mans
per Jaume Aloy

5· Important llibre sobre l'arxiu parroquial de Verdú
per Gener Gonzalvo

6· XXX:
la filosofia de Sade
per Miquel Aguilar

7· XXX:
una anàlisi de la societat actual
per DeWilde

8·9· Entrevista a Llorenç Corbella
per Miquel Aguilar

10-11· L'arquitectura modernista a Tàrrrega
per Jaume Espinagosa

12· Mirades i percepcions
per Ermengol Puig

13· Notícies de la Biblioteca
per Carme Asensio

14· Cara a cara
per J. B. Solé i Francesc Gasull

15· Televisió
per Gerard Martínez

16· Mostres i exposicions

17· Les notícies del Centre Cultural
per Pep Vall

18· Taulell de premsa
per Miquel Aguilar

19· Programació cultural

18· Agenda del Centre Cultural
per Pep Vall
Humor per J. M. Ricart

C

A pocs dies de la gala dels premis *Culturàlia*, un aconeciment social que ja ha esdevingut un referent en les nostres contrades, la revista *Culturàlia* emprèn una nova temporada de difusió cultural des de la capital de l'Urgell. Ambdues iniciatives, els premis i la revista, donen a conèixer el Centre Cultural de Tàrrrega i el converteixen en una entitat a tenir molt en compte arreu del seu àmbit d'acció: la gala dels premis *Culturàlia*, pel que fa al reconeixement social de persones o entitats amb una admirable trajectòria de treball; la revista *Culturàlia*, com a plataforma comunicativa i oberta a la ciutadania.

En aquesta nova etapa, a més, la revista *Culturàlia* ha fet un pas més enllà per entrar en el món del color. Al llarg de la temporada, l'evolució de *Culturàlia* serà incessant fins arribar a confeccionar un producte més atractiu, interessant i imprescindible. Les constants variacions i modificacions de disseny o continguts, segons el nostre entendre, faran de *Culturàlia* una publicació més dinàmica i vital per a totes les edats i gustos.

Des d'aquesta editorial, els membres de *Culturàlia* volem agrair molt sincerament la fidelitat dels nombrosos lectors que senten la nostra evolució com a pròpia, alhora que donar l'enhorabona als qui seran guardonats el proper dia 16 de novembre: Lluís Trepas, Soledat Costa, els propietaris de l'edifici Vivaldi, l'Esbart Albada en el seu cinquantè aniversari i la Congregació de la Festa dels Dolors de Bellpuig.

En el proper número, que sortirà a la llum a principis del mes de desembre, podreu trobar més informació sobre els premis de *Culturàlia*, el sopar de gala i les actuacions que amenitzaran el conjunt de la vetllada.

Nota: El consell de redacció us recorda que el termini d'entrega d'originals finalitzarà el dia 20 de cada mes. Els originals s'hauran d'entregar a la seu del Centre Cultural de Tàrrrega.

CULTURÀLIA
Centre Cultural de Tàrrrega

Núm. 30 · Novembre de 2002

Col·laboradors: Carme Asensio, J.B. Solé, Ermengol Puig, Francesc Gasull, Jaume Aloy, DeWilde, Gerard Martínez.

Edició: Centre Cultural de Tàrrrega, C. de les Piques, 1 25300 Tàrrrega

Disseny i realització: Centre Disseny Innova SL

Direcció: Miquel Aguilar

Consell de redacció: Carles Domingo, Jaume Espinagosa, Gener Gonzalvo, Josep M. Ricart, Pep Vall.

Els articles publicats a *Culturàlia* només reflecteixen el parer de qui els signa. El Consell de redacció de la revista es reserva el dret de publicar o no les cartes adreçades al director i de resumir-ne els continguts.

Dipòsit Legal: L-1528/98

ELS PREMIS CULTURÀLIA ARRIBEN A LA 5a EDICIÓ

Centre Cultural

El Centre Cultural de Tàrraga organitzarà el proper dissabte dia 16 de novembre de 2002, per cinquè any consecutiu, la gala d'entrega dels guardons al mèrit social i cultural de la ciutat de Tàrraga, els premis Culturàlia. Aquest acte de reconeixement públic es va començar a celebrar l'any 1998 a partir d'un sopar-homenatge al qual hi van assistir els diversos sectors socials de Tàrraga.

Els premis Culturàlia s'atorguen a aquelles persones, institucions o entitats que han contribuït favorablement a la promoció de la ciutat així com al seu desenvolupament cultural o cívic. Per segon any, també s'entregarà un cinquè guardó al mèrit sociocultural d'àmbit comarcal. El jurat dels premis Culturàlia 2002 que ha elegit els guardonats d'aquesta edició ha estat format per representants del propi Centre Cultural de Tàrraga, així com també de l'Ajuntament, la Cambra de Comerç de Tàrraga i el Consell Comarcal de l'Urgell. Institucions totes elles que col·laboren al costat del Centre Cultural perquè els premis Culturàlia siguin una autèntica festa de reconeixement ciutadà per a la gent que treballa pel desenvolupament cultural de Tàrraga i comarca.

El jurat dels Premis Culturàlia 2002 ha decidit atorgar les distincions d'enguany a:

- L'artista que ha sobresortit per la seva obra creativa: **Lluís Trepal i Padró** (pintor)
- L'entitat que ha destacat per la seva trajectòria civicocultural: **Esbart Albada**.
- La rehabilitació arquitectònica i urbanística d'iniciativa privada: **Edifici Vivaldi** de la família Vilamajó-Domínguez (carrer de Sant Pelegrí, 24)
- La tasca de promoció cultural i ciutadana: **Soledad Costa i Jou** (mestra artesana de brodats i puntes).
- L'entitat de la comarca destacada per la promoció cultural: **Congregació de la Festa dels Dolors de Bellpuig**.

Per segon any, la confecció dels guardons dels premis Culturàlia s'ha realitzat a partir del conveni signat entre el Centre Cultural de Tàrraga i l'Escola d'Arts i Oficis l'any 2001, pel qual el guardó de cada gala s'elegeix, a través d'un concurs, entre diferents treballs presentats per alumnes d'escultura de l'Escola d'Arts i Oficis. L'autora del trofeu d'enguany és Laia Almacelles, de Lleida, amb una peça al·legòrica a la terra, la cultura i la vida.

Com de costum, l'acte d'entrega dels premis se celebrarà al restaurant La Granja, a 2/4 de 10 de la nit, i anirà presidit d'un sopar que s'amenitzarà amb diferents actuacions artístiques i un lluit ball de cloenda. Podeu adquirir

els tiquets pel 5è. Sopar-Gala al preu de 24 euros al Centre Cultural de Tàrraga, de 8 a 10 del vespre, i a Esparteria Grau.

POEMA DE LES MANS

Comtessa Ada de Litoff
Traducció al català:
Jaume Aloy

Les vaig mirar esteses al meu costat, com si fossin lliris groguencs oberts a la vora del camí: demanant amb la seva forma, amb dolor per la seva vellesa, sense forces en la seva privació, mans miserables que varen imaginar remoure móns en les exaltacions juvenils, i que avui s'allarguen al germà que passa amb l'humil gest del qui demana! Les vaig veure belles i suaus com els darrers fruits de la tardor —clares i morenes— mans verges com una floració de la innocència, mans infantils que no les taca una culpa ni els fa cap marca l'ombra, mans que mai varen fer mal, perquè compleixen un desig d'amor, en el poema inicial dels seus destins.

Les vaig veure crispades com en un símptoma de dolor, en l'epileg tràgic que les va colorejar de sang, i els dits semblaven en la seva actitud d'engoniment els ganxos en què s'hagués encadenat alguna vida... I tenien aquelles mans tal formidable expressió, que delataven el crim, més que la mirada torbada d'aquells ulls recelosos, més que la seva desordenada cabellera, caient suada sobre el front ensombregat, més que el gest repulsiu dels llavis, que tenien en la seva contracció com un vestigi delator de les primitives ferocitats.

Les vaig veure belles i en la seva bellesa valuoses com una cara gemma-ajuntar-se en el moviment suprem de veure el redemptor portant l'arbre del calvari, la dona pecadora de Magdala...

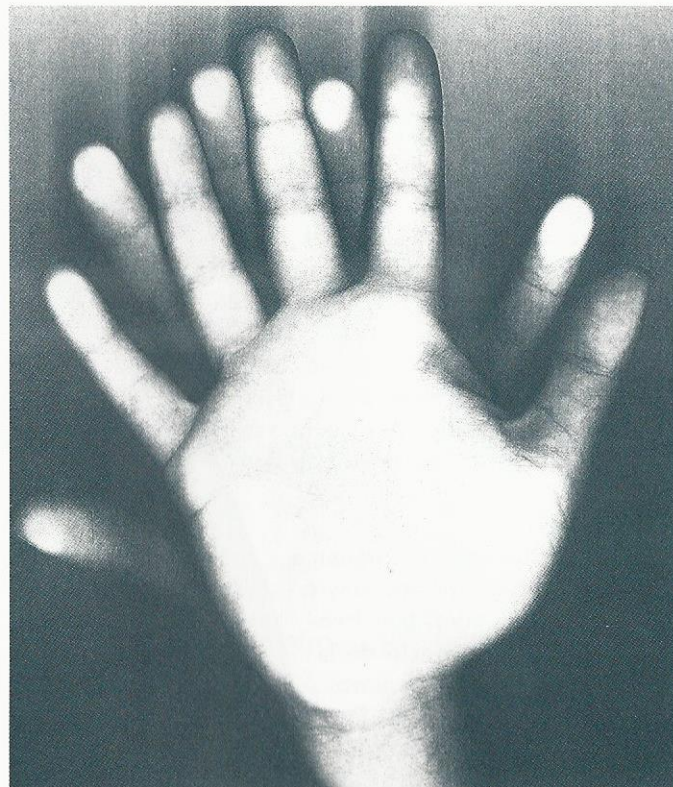
Eren tan blanques com el velam d'una nau, tan pures com la irradiació d'una estrella, tan lleus com un nenúfar blau que puja a contracorrent els rius.

Eren perfectes en la seva formació carnal, i en els tints indecisos amb que animava les imatges de l'altar, i colorejava els vitralls del temple la làmpada votiva allà encesa, semblaven aquelles mans tan belles de dona, brots de misticisme, dolls de santedat...

Les vaig veure a l'hospital sobresortint de blanques túniques, com flors que es desmaiaven en pensar-se, instruments de caritat sobre la ferida oberta, quants ulls es van tancar amb el segell inviolable de la mort, beneint la divinitat d'aquelles mans, com si fossin un avançament de la bondat eterna!

Les vaig veure d'obreres, deformades pel seu esforç a la màquina, sense ungles brunyides ni suavitat de rasos a la pell i mans sense joies que ostentaren com invisible i honrosa decoració, el segell inviolable del treball!

Les vaig veure de mundanes, pàl·lides i fredes, mancades d'energia, en el debilitament de vetlla de les seves nits d'impudícia, enjoiades amb valuosa pedreria i exòtics camafeus, on els llums del cabaret s'esquerden escampant fantàstics reflexos. Mans intèrprets del plaer

en totes les exaltacions de l'amor, mans pèrfides que, hàbils en les pràctiques de la traïció, ni varen assajar el gest de beneir, ni foren magnànimes en el gest de perdonar!

Invoco en el meu record dos mans esculturals en la seva forma, amb suavitat de flors a la pell. Les creuava l'embolic de les venes, tan visible i blanquíssima pell.

Varen ser bones i dolces, caritatives i desinteressades en la grandor dels seus moviments: sedants pels turments del meu front, passaven per sobre amb la serenitat dels núvols en els cels de l'estiu!

Sembla que, complint una missió d'amor i de tendror, van posar bondat en totes les embranzides. Descobrien la possessió d'aquest do selecte que assenyalava els que van complir un superior destí: el do d'atreure com si tinguessin l'encant d'un miracle, el do de ser benèfic amb el seu contacte, com si s'haguessin impregnat d'aquells fluids meravellosos, que en les relacions llegendàries abocaven les fades sobre els assenyalats per la seva predilecció.

Jo no sé si en el món dels vius animen aquelles mans que varen ser tan estimades: sols sé que a l'ànima —on també es mata amb la mort terrible de l'oblit— elles ja fa molt que varen deixar d'existir... Tant, que si l'evocació que les porta aquest moment al meu record tingués el poder de fer-les reviure per a la realitat, si com llavors avui oprimissin amb tendresa el meu front, jo m'estremiria amb l'espant que em frega una ala sinistra!

IMPORTANT LLIBRE SOBRE L'ARXIU PARROQUIAL DE VERDÚ

Gener Gonzalvo

El passat dia 8 de setembre, Festa Major de Verdú, fou presentat a l'església parroquial de Santa Maria el llibre de Miquel Àngel Farré i Targa, *L'ARXIU DE LA PARRÒQUIA DE VERDÚ*, editat per l'ArxIU Històric Comarcal dins la seva Col·lecció "Ardèvol" (Sèrie Major, núm. 49), amb un total de 319 pàgines.

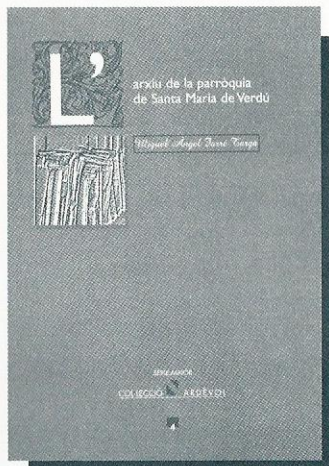
Amb l'església plena de gom a gom, vam tenir l'honor de tenir com a presentador ni més ni menys que el P. Agustí Altisent, monjo del monestir de Poblet i el millor dels historiadors pobletans del Poblet contemporani (recomano la seva immillorada *Història de Poblet*, Poblet, 1974), membre de la Reial Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona i un dels millors historiadors medievalistes europeus.

Sens dubte que, amb aquest gruixut volum, hi ha un abans i un després del magnífic arxIU de la parròquia verdunina. Per la nostra banda, ja fa uns deu anys, convidats per l'amabilíssim amic mossèn Ramon Roca, rector de la parròquia, vam fer unes primeres visites a l'arxIU de la parròquia. A banda de quedar garratibats pel gran envalum i la riquesa documental d'aquest arxIU, vam intentar començar la feina de catalogar-lo, amb la il·lusió d'un arxiver comarcal novell. De seguida, però, vam adonar-nos que la feina era titànica, i les meves obligacions de portar l'arxIU comarcal no em deixaven temps per a Verdú.

Van passar uns quants anys, i durant aquest període, el guimeranenc Miquel Àngel Farré i Targa va passar tres bonics anys d'aprenentatge de l'arxivística com a becari de l'ArxIU Històric Comarcal, on va aprendre perfectament l'ofici. Després ha treballat en molts arxius de Lleida: ArxIU de la Paeria, ArxIU Capitular, Centre d'Informació i Documentació d'Arquitectura i Urbanisme, i ArxIU Històric Provincial de Lleida. Durant aquest temps, a més de publicar algun llibre sobre Guimerà i altres interessants articles a la revista *URTX*, en Miquel cursà el màster d'Arxivística de la Universitat de Lleida. Precisament, li vaig suggerir que, si tenia temps i paciència, podia fer la tesi final del màster elaborant l'inventari de l'arxIU parroquial de Verdú.

Així va ser com en Miquel Àngel, durant alguns estius, va treballar pacientment a les dependències parroquials verdunines, i el 1997 va acabar brillantment la feina, obtenint la nota màxima amb el treball de Verdú.

L'any passat vaig decidir-me a posar en marxa la publicació, dins les col·leccions de l'ArxIU Històric Comarcal, del treball de Verdú. Sens

dubte que era un esforç econòmic important, però per damunt de tot creiem que era de justícia que el magnífic inventari verduní veiés la llum, per a gaudi de tots, des del mateix poble i parròquia de Verdú, i per a tota la comunitat d'arxiviers i investigadors de dins i fora del nostre país, i que ja coneixien la importància d'aquesta documentació.

És molt difícil de resumir en un petit article el contingut del gran llibre de l'arxIU parroquial de Verdú. De tots eren coneguts alguns documents singulars, com és l'antiguitat dels seus registres sacramentals, l'acta de naixement de Sant Pere Claver, o el llibre de la Pesta de Jacme d'Agramunt (ja publicat).

El treball, per fi publicat, del Miquel Àngel, però, va molt més enllà. Servirà per conèixer a fons totes les sèries documentals de l'arxIU de Verdú, però amb el seu magnífic treball introductor sobre la institució parroquial i la història pròpia de la parròquia de Santa Maria de Verdú, marca un avenç molt important per al coneixement de la institució i els arxius parroquials de Catalunya i més enllà; no gensmenys el fet gairebé miraculós que tants documents (registres parroquials, pergamins, manuals notariais antiquíssims, confraries i gremis, etc., una documentació que ja arrenca des de finals del segle XIII i amb continuïtat fins a l'actualitat) hagin restat intactes, després de tants trasbalsos històrics que ha sofert Verdú i Catalunya al llarg dels segles, ha permès d'estudiar arxivísticament a fons el que és un dels millors arxius parroquials d'Europa.

Ja he dit que, amb aquest breu article, no puc detallar l'extensíssim inventari elaborat pel Miquel Àngel: ja ho he dit, hi trobareu els registres sacramentals, antiquíssims, una impressionant sèrie, gairebé intacta, de llibres i manuals notariais des del segle XII, i d'altra documentació sobre la comunitat de preveres, confraries i associacions religioses verdunines, goigs, volums miscel·lanis confeccionats pel rector Ramon Berenguer, etc. Impressionant.

Ara, com podeu deduir, és l'hora d'utilitzar adequadament aquest instrument de descripció del vostre arxIU parroquial, i toca als estudiosos i investigadors de pouar en les aigües riquíssimes i profundíssimes d'aquest arxIU. Només amb els manuals notariais, es podran conèixer dades inèdites sobre la realitat social, econòmica, religiosa i cultural, de la vila de Verdú, des de l'època medieval fins a l'actualitat.

Per tant, només resta de congratular-nos tots per aquesta edició. Nosaltres hi hem posat la il·lusió de fer un servei a la comunitat de Verdú, l'Urgell i Catalunya, com és obligació de l'arxIU comarcal, i posar els mitjans, conjuntament amb el Consell Comarcal de l'Urgell i la parròquia de Santa Maria de Verdú, per editar aquest preciós volum. Pel que sí que hem de felicitar-nos, finalment, és que una comunitat com Verdú hagi estat capaç de preservar, al llarg dels segles, el seu ric patrimoni documental i que haguem trobat, finalment, i cabdalment, una persona tan preparada com en Miquel Àngel Farré i Targa, que hagi fet el gran esforç de catalogar, durant hores i hores, aquest univers documental de Verdú. En nom de tots, amic Miquel Àngel, moltes gràcies i per molts anys.

XXX: la filosofia de Sade

Miquel Aguilar

El muntatge XXX es basa sobretot en els efectes visuals, tret del sexe explícit del qual hom ja ha sentit a parlar. La posada en escena de l'obra esdevé realment espectacular, si es té en compte que La Fura dels Baus és una companyia puntera pel que fa a la tecnologia multimèdia aplicada a les arts escèniques. Un aspecte destacable és la multiplicitat de plans, aconseguida gràcies a una xarxa de càmeres que emeten l'escena en un teló de fons des de diferents punts de vista: diversos de frontals i laterals i aeris (a més d'una càmera mòbil). Aquest efecte permet que l'espectador observi l'escena des del punt de vista habitual, alhora que des d'enfocaments insospitats i impossibles en un espectacle teatral convencional.

El contingut de l'espectacle es basa en l'obra *La filosofia al tocador*, del polèmic marquès de Sade, i conta la iniciació al món de les més extremes pràctiques sexuals d'una jove innocent. L'obra del marquès de Sade és polèmica no sols per les descripcions de sexe explícit que s'hi repeteixen successivament, sinó perquè empra com a moralitat única i exclusiva el triomf de la luxúria en detriment dels valors cristians tradicionals, la doctrina moral majoritària en la cultura occidental. Si sumem la transgressió de La Fura dels Baus a aquesta peculiar filosofia llibertina, la morbositat i l'èxit estan assegurats.

Durant la representació de l'obra XXX, però, no tot és el que sembla. En aquest punt és on el públic ha de participar deixant volar la imaginació: una tasca fàcil i encara més facilitada. Les imatges d'un anus defecant, d'una vagina sagnant, d'una operació de cirurgia estètica o les escenes suposadament reals de sexe oral i anal, entre d'altres presumptes obscenitats, no són ni de bon tros allò que faria que el públic abandonés massivament la sala indignat. Si això és el que pretenien La Fura dels Baus, l'acostament a la filosofia de Sade ha estat tímid en excés.

XXX

XXX: una anàlisi de la societat actual

De Wilde

XXX

“Llença aquest diari! Això és pornografia!”. Amb aquesta frase tan impactant de l'espectacle podem sintetitzar l'obra que, en la darrera Fira de Teatre al Carrer de Tàrraga, va presentar La Fura dels Baus: XXX. Una obra oberta on el grup trenca amb els plantejaments i els costums “establerts” en el teatre de la nostra societat actual. Un bon exemple d'això és la facilitat de tenir el mòbil obert durant tota la representació i poder interactuar amb ell dins l'obra.

Es pot copsar com, des de l'inici, el grup juga amb els espectadors i, a poc a poc, els va condicionant psicològicament atemorint-los i fent-los treure les pròpies pors més fosques i amagades. Per aconseguir-ho, els actors practiquen, i juguen, amb la típica tècnica de l'humorista (disfressada, en aquest cas, de por).

Va ser un muntatge espectacular, tot i que amb un guió bastant pobre (si exceptuem la primera escena, amb una força narrativa desbordant), però amb un gran desplegament i domini tecnològic van aconseguir de manipular tot el públic assistent. Així, podem observar com ens manipulen constantment els mitjans de comunicació, especialment els audiovisuals, fent-nos creure el que veiem. Tal com podem observar en aquest espectacle, allò que passa en directe a l'escenari no és el mateix que passa en “directe” a la pantalla. Penseu realment que, si un grup de teatre amb uns mitjans més o menys limitats pot arribar a fer això, què no poden fer les grans potències i corporacions audiovisuals mundials? M'agradaria que ho reflexionéssiu.

L'obra és, també, una crítica a la hipocresia de la societat actual, especialment a aquella que ens arriba de la vessant anglosaxona, on la violència és un element tan quotidià que ni ens immuta mentre devorem el dinar, contrastat amb la prohibició taxativa d'una cosa tan natural com és el sexe. La Fura fa, en aquest aspecte, un crit a la llibertat i contra la parafernàlia hipòcrita que ens envolta. No critiquem tant el sexe ni el dimonitzem, eduquem-nos en ell, practiquem-lo sense por en totes les vessants, sense fer mal a ningú (excepte a les ments atrofiades), i girem l'esquena a la violència gratuïta. Combatem-la amb el poder de l'amor. Potser d'aquesta manera el món aniria millor.

Entrevista a

LLORENÇ CORBELLÀ

director artístic de la Fira de Teatre al Carrer

“L'art de l'espectacle és sorprendre la gent”

Miquel Aguilar

Com a escenògraf, sobretot, tens una àmplia experiència en el món del teatre. Quin criteri pot seguir un escenògraf a l'hora de triar companyies per a la Fira? Pot canviar respecte al dels anteriors directors artístics?

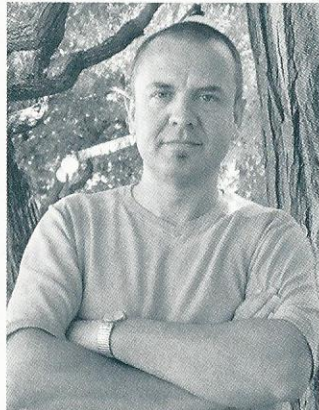
No ho sé, si pot canviar. Espero que en algunes coses sí, però no perquè no estiguessin bé: jo puc tenir una altra visió del teatre. Tant l'Anguera, com el Ramon Simó, com el Frederic Roda són directors de teatre, directors d'escena i actors. Potser, en la seva visió del món de l'espectacle, valoren més el text, però el teatre de carrer o el teatre visual potser no. Jo, en venir de la part que treballa més la imatge, és possible que me'n vagi més cap a aquesta banda. A mi m'interessa bastant, no sé si es pot dir recuperar, els espectacles pensats per al carrer. A Tàrraga, això ho hauríem d'intentar potenciar una mica més. Si hi ha coproduccions, jo intentaré ajudar més a les companyies que preparen espectacles per al carrer... i com més innovadors siguin, millor, perquè del que es tracta és de sorprendre la gent. El públic de Tàrraga que anirà a veure espectacles els veurà en més bones condicions assegut, però alhora ha de poder veure espectacles a les places i als carrers. Els hem de poder sorprendre.

Es podria dir que, en certa manera, és un retorn als orígens?

En certa manera. Però això no depèn només de nosaltres, perquè és una fira i una fira és l'oferta i la demanda: a veure què hi ha al mercat i a veure què et podem oferir. De fet, per a mi, Tàrraga és una plataforma de les arts escèniques en què entren molts tipus d'espectacle; cal buscar al màxim el teatre visual i els espectacles pensats per al carrer.

L'any 1985 ja vas ser director artístic de la Fira.

Era la cinquena Fira i, a nivell de públic i de companyies, està-

Llorenç Corbellà

vem més o menys com ara. Potser hi havia més companyies; ara s'ha arribat a un número que em sembla més racional, el que Tàrraga pot assumir. No teníem infraestructura, pràcticament. Era el segon any sense Els Comediants: els pares ens van deixar i cada any es començava de zero. L'any 1985 hi havia poca professionalitat, però sí molta il·lusió per part de tots.

La situació ha canviat molt, des d'aquella edició?

Moltíssim. Quan vaig ser a la Fira, vaig demanar una oficina permanent, una persona que pogués agafar el telèfon i rebre les ofertes teatrals durant tot l'any. El que jo demanava, en comparació al que hi ha ara, no té res a veure: és molt més el que hi ha que allò que podia arribar a imaginar. Han passat divuit anys i es nota molt.

El Joan Anguera ha deixat una línia molt ben definida: qualitat en lloc de quantitat. Intentaràs seguir aquest mètode de treball?

Això és evident. El Simó ja ho va començar a fer i l'Anguera, durant els quatre anys de direcció, ho ha pogut desen-

volupar molt millor. Pel que fa a quantitat, em sembla que anem força bé. L'organització pot controlar molt millor unes vuitanta o cent companyies, això vol dir que podem veure pràcticament tots els espectacles. El públic de Tàrraga ha vist molt teatre i, com més en veu, més exigent es torna. L'organització hauria d'anar per davant del públic per poder sorprendre'l i, aleshores, la meua feina és agafar el millor d'entre les ofertes que ens arriben. Sobretot hi ha d'haver qualitat en les propostes més clàssiques, però, si hi ha propostes més innovadores, m'agradaria més arriscar.

Apostes per ajudar les companyies de carrer i les emergents?

Sí, evidentment. No hem de tancar portes a ningú, perquè també va bé que vinguin algunes companyies consagrades. Que vingui alguna companyia de renom és donar més importància a les companyies que no coneix ningú; no es pot abusar d'això, perquè les companyies consolidades són més cares i, pel mateix preu, potser en pots contractar quatre o cinc.

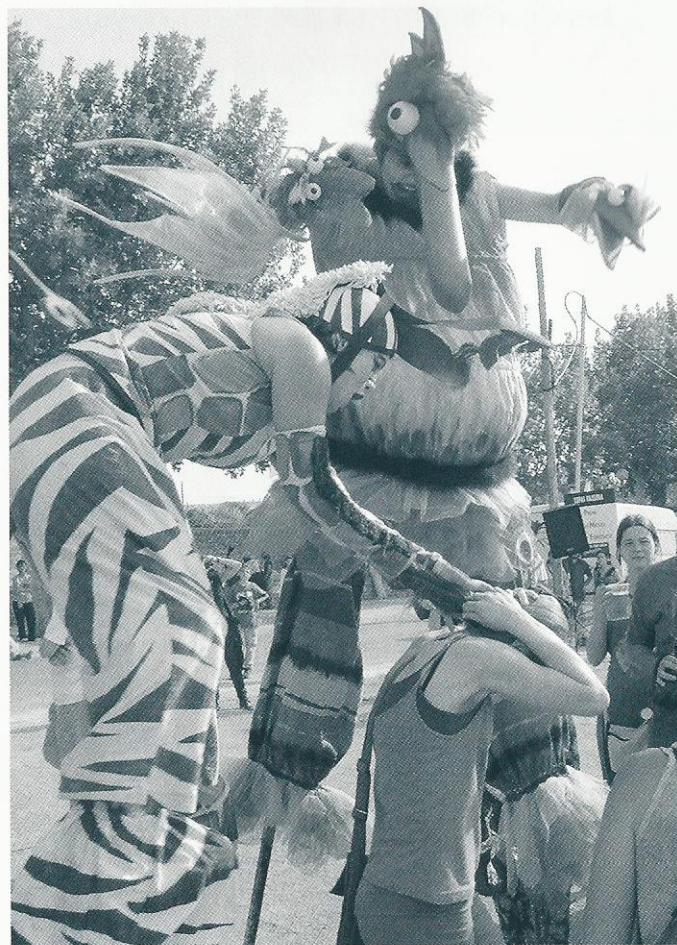
L'any vinent s'inaugura el premi de teatre Manuel de Pedrolo. En quina mesura són positives aquestes vies d'obertura de la Fira?

No sé si n'hi ha gaires, d'aquests premis, però em sembla que no massa. Això pot engrescar a molts. El teatre és molt ampli i crec que aquí, a Tàrrrega, pel volum que suposa el moviment de gent pels carrers, es poden aconseguir coses bastant interessants per animar el carrer. Els primers anys, La Cubana feia unes accions per les botigues i els carrers que van revolucionar. M'agradaria que, a més de companyies, pogués venir algun creador a muntar el que sigui allà on sigui: des de la carretera fins a dalt del campanar, una fàbrica abandonada o a tots els balcons d'un carrer. Quina mena de teatre és, aquest? Doncs teatre de carrer, perquè tenir tot el carrer del Carme ple de gent i que passin coses per les parets o per dalt pot ser, com a mínim, insòlit. Per l'any que ve, però, això seria difícil d'aconseguir.

La teva idea té molta relació amb el teatre al carrer i amb la vida al carrer.

De festivals de teatre, n'hi ha molts. De teatre d'escenari, ja hi ha molta cosa. Hi ha espectacles més convencionals que podem veure en un escenari, en un espai tancat o a la plaça, però hi ha d'haver una sèrie d'espectacles que els puguem veure només a Tàrrrega. Hem d'animar els creadors a venir per sorprendre.

“Hi ha d'haver espectacles que els puguem veure només a Tàrrega”

Fotografia d'arxiu Comarques de Ponent

Però creus que les infraestructures de Tàrrrega són viables? Amb el que tenim, ja n'hi ha prou?

Mira: el que no hi ha és infraestructures per fer espectacles convencionals. El teatre Ateneu, per a petit format potser sí,

Fotografia d'arxiu Comarques de Ponent

però per a mitjà format ja comença a ser una mica just. Les carpes tenen limitacions... No es pot pretendre donar la mateixa qualitat, en carpes o places, amb espectacles pensats per a escenari. La ciutat s'ha d'adaptar als artistes, els artistes han de poder venir aquí a conèixer els carrers i poder desenvolupar una idea. El Pati és com és, però de sobte pot donar la idea per fer una sèrie de coses. Fer teatre al carrer no és només posar un escenari i fer seure el públic a terra.

Bona part del públic de la Fira, especialment el més jove, té una idea de teatre diferent: la performance, l'acció...

La gent jove vol venir a Tàrrrega i que hi passi alguna cosa. És possible que no tinguin la possibilitat de comprar quatre entrades per a cada dia, perquè val diners, però si se'n poden comprar una o dues i a més troben espectacles al carrer... Tot i això, estic molt d'acord que es facin espectacles en llocs tancats, perquè els veus en millors condicions, assegut i mantenen la Fira, que ha de generar ingressos.

Així, la idea de “carrer” lligaria amb la idea de “mercat”.

Els programadors no només van a veure els espectacles de sala, també passen pel carrer i quan veuen alguna cosa interessant se'ls pot acudir que, a la Festa Major del poble, un dia a la nit, es pot muntar allò mateix per a tot el poble. L'art de l'espectacle és sorprendre la gent.

Quin paper hi juga, la Llotja, dins de la Fira?

Importantíssim: si no hi fos la Llotja, costaria molt mantenir la Fira. Si només hi hagués públic, és possible que moltes companyies no volguessin venir i, per mantenir la qualitat i la quantitat, caldria abocar molts més diners. La Llotja atrau companyies i, si no hi fos, la Fira deixaria de ser una Fira i seria més un festival, però els festivals normalment tenen més diners que una fira. El pressupost que té la Fira l'ha d'invertir en infraestructures perquè les companyies puguin venir. Per més diners que tinguis, no faràs un festival millor, sinó que darrera hi ha d'haver idees.

L'ARQUITECTURA A TÀRREGA

Jaume Espinagosa

En el decurs de l'últim terç del segle XIX i començaments del segle XX, la novella ciutat de Tàrrega estava immersa en un profund canvi, tant en l'aspecte extern (urbanisme, infraestructures bàsiques, arquitectura...) com en el seu fur intern: reeiximent d'una nova mentalitat liberal, burgesa, capitalista i catalanista.

Els avenços tècnics com la inauguració, el 1860, de la línia del ferrocarril del Nord (Lleida-Tàrrega-Manresa), la fi de la construcció del Canal d'Urgell dos anys més tard, la instal·lació del telègraf el 1875, l'arribada del telèfon, la llum elèctrica i l'aigua corrent del Canal d'Urgell durant la darrera dècada del nou-cents: totes aquestes innovacions anaven mudant progressivament la pell urbana de Tàrrega.

Dins l'àmbit psicològic i espiritual, esdeveniments com la concessió del títol de ciutat (1884) i el catalanisme cultural i polític (el 1901 es constituí a Tàrrega la Lliga Catalanista de l'Urgell i de la Segarra) foren els arguments de base d'una burgesia local que s'emmirallava en la burgesia barcelonina.

Quant a les infraestructures viàries, des de l'administració municipal i la Cambra de Comerç i Indústria, fundada el 1905, practicaren una política d'expansió radial de les carreteres comarcals. Cercaren suports i feien gestions prop dels òrgans de poder supramunicipals per a què milloressin o es construïssin carreteres com la de Montblanc-Tàrrega-la Seu d'Urgell (1890-1900), la de Sant Martí de Maldà i Arbeca (1911-1923), la de Tàrrega a Guissona (1916-1931). L'any 1920 calia arranjar la de Tàrrega a Balaguer i s'havien de fer les de Tàrrega a Montornès i la de Linyola-Bellvis-Anglesola, el 1931.

Paral·lelament a tot aquest conjunt de projectes i obres, s'anava bastint un conjunt d'edificis d'estil modernista que donaven un cert aire més cosmopolita a l'antiga vila targarina.

Com no podia ser de cap altra manera, el modernisme targarí complia a la perfecció el seu lligam amb la societat que l'acollia. I és que el modernisme "destaca [en paraules de l'arquitecte i

22-TÀRREGA. Carretera de Madrid
Capritxosa fatxada

6-8-1912

Edifici de La Alianza. (Arxiu Fotogràfic del Museu Comarcal de l'Urgell- Tàrrega. AFMCUT)

Antiga farinera Balcells. (Fotografia: Jesús Vilamajo. AFMCUT)

RA MODERNISTA RREGA

Cal Maginet.
(Fotografia: Jesús Vilamajó. AFMCUT)

Cal Maymó.
(Fotografia: Jesús Vilamajó. AFMCUT)

Cal Sàrries.
(Fotografia: Jesús Vilamajó. AFMCUT)

escriptor Oriol Bohigas] per dues característiques molt acusades: per la seva extraordinària difusió i la seva fermíssima popularitat, amb un arrelament a la realitat social i política de tot el país, i per una complexitat estilística i una profunditat cronològica i ideològica que permet la convivència i la interpretació del darrer moment eclèctic dels revivals amb el revisionisme social, ètic i estètic d'Arts and Crafts, amb el floralisme decoratiu delirant, amb el mecanisme racionalista i amb el més sorprenent expressionisme".

L'èxit de l'arquitectura modernista dins de la societat targarina el constatem en diversos indrets de la ciutat: al carrer de Sant Pelegrí amb la construcció el 1904 de cal Maginet, a l'avinguda de Catalunya amb l'edificació de cal Sàrries l'any 1902 i l'espectacular i exuberant edifici de La Alianza (1909-1910), el qual també ocupava un tram significatiu del carrer de Santa Anna; als carrers d'Alonso Martínez i del Segle XX hi observem la planta majestuosa de cal Maymó (1898-1899), amb unes característiques arquitectòniques properes a Puig i Cadafalch; al carrer del Carme destaquen l'originalitat de cal Segarra i de cal Bergadà; al carrer Indústria s'imposa la presència de l'antiga farinera Balcells, construïda el 1922; finalment, cal esmentar els elements de mobiliari urbà de la plaça de Lluís Millet i de la plaça Major, a la seu de la Cambra de Comerç i Indústria.

El modernisme fou un moviment artístic que volia posar al dia diferents estils arquitectònics i diversos elements decoratius que s'empraven tradicionalment. Calia fer compatibles la història de l'arquitectura i de les arts decoratives amb les noves tècniques i els nous materials industrials i, tot junt, havia d'atreure la sensibilitat i els gustos socials dels temps moderns.

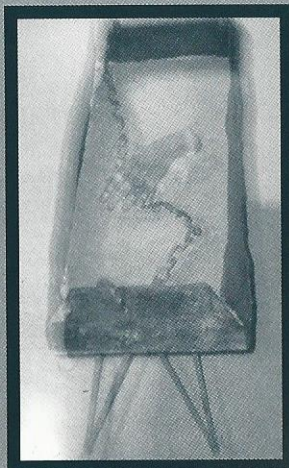

Carrer del Segle XX, símbol dels temps moderns. (AFMCUT)

mirades i percepcions

Intimitat estètica

Cristina Cunyat, alumna del cicle superior d'Escultura, presentà, a la sala d'exposicions de l'Escola d'Arts Ondara, una instal·lació temàtica que m'ha semblat d'interès comentar. Portava per títol: "Empremtes: Fragments d'un passat present", detall insinuator que era fruit d'una reflexió sobre la pròpia identitat. La capçalera reproduceix la fotografia d'un dels components de l'obra exposada.

La primera acció interessant consistí a modificar l'ambient de la sala. Ho aconseguí amb una arpillera negra que en reduïa les dimensions i difuminava la percepció de l'espai. Hi instal·là 8 punts, de clara i freda llum al·lògena, que il·luminaven i ressaltaven els 8 grups de *reade made* que havia compostat. Aquests grups eren com a metàfores del seu passat i es presentaven com a parts d'un antic retaule, però amb diferent estructura i distribució. L'element permanent en cada grup era la mà de l'autora reproduïda en polièster. El conjunt s'acompanyava amb música d'Erik Satie, que incrementava la intimitat i ressaltava un ambient prou acollidor.

Tot estava bé; però allò que millor aconseguí, des del meu punt de vista, fou mostrar-se ella mateixa. Coneixent-la, sé el gran esforç que li representà convertir-se en l'eix central de l'exposició. Sempre ha resultat més fàcil, i de menys responsabilitat i compromís, posar-se a la pell d'una altra persona, o millor encara en la de ningú, que intentar mostrar allò que és un mateix. És prou estesa la idea i la pràctica que viure en l'anonimat és bo perquè no comporta cap risc, ni maldecap.

Contràriament a aquesta estesa pràctica, una de les branques de l'art actual ha agafat el camí d'explicar, de forma compulsiva, els processos que es desenvolupen en i des de la intimitat. Hi ha artistes, sempre n'hi ha hagut però ara n'hi ha molts més, que senten la necessitat de mostrar el procés creatiu de forma individualitzada i fins i tot aïllada. Sovint, aquest individualisme fa que el llenguatge artístic que empren resulti hermètic i poc intel·ligible pel públic; ja que plantegen les idees, els objectes, les sensacions... amb formes pròpies i particulars. L'espectador, l'altra peça imprescindible en tot procés comunicatiu, només compta amb la seva imaginació i aquelles pistes que l'autor, amb els seus missatges, li proporciona. En el cas que comento tinc l'avantatge de conèixer l'autora i la temàtica sobre la que treballa, cosa que m'ajuda a aprofundir i entendre millor l'obra.

La instal·lació "Empremtes" m'ha interessat pel seu intimisme i perquè crec que mostra certes espurnes de postmodernitat. El raonament que faig a continuació pot servir de clau interpreta-

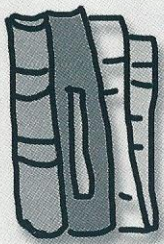
Ermengol Puig

tiva. En el món medieval, així ens ho evidencia l'estructura dels edificis, devia ser pràcticament impossible que la gent pogués gaudir i valorar la intimitat. Allò públic i promiscu era el que primava en aquells dies. El Renaixement, que fou l'inici de la modernitat, comportà la introducció i la lenta expansió d'espais, que respectaven aquesta qualitat personal. Aquest canvi introduí un nou estat vital: la solitud o aïllament que es manifesta sobretot en la ciutat, que és una de les creacions de la modernitat. Hi ha cops que l'isolament és

voluntari i l'estructura dels habitatges la facilita; però, altres cops, la ciutat la imposa. Qui no s'ha trobat envoltat per la multitud, però totalment sol? La modernitat, que ara està en crisi, en la seva expansió incrementà tot tipus de solitud. Per això, la homogeneïtat, la uniformitat i la coincidència han estat les característiques definitives. Amb elles es pretenia superar la solitud. Els temps moderns han estat, i en part encara continua així, per a ser viscuts en societat i en ciutadania.

Des dels anys 70, en un món i una cultura que es consideren més diversos i plurals, aparegué, en nuclis reduïts però cada cop més amplis i amb nous adeptes, una nova forma de viure. En diuen postmodernitat, i s'allibera de les passades formes de socialització, amb un nou model de solitud que ha anat creixent i, amb l'ajut de la tecnologia, ha donat peu a un nou individualisme que sorgeix de les particularitats de cadascú. En el món de la comunicació, els relats biogràfics de gent anònima i de fets intranscendents, socialment cada cop són més acceptats. Aquells vincles i models socials de la modernitat s'estan deixant de banda i al seu lloc sorgeix una persona més autònoma i deslligada. La nova solitud es basa en l'atenció a la subjectivitat i en l'afirmació de la pròpia biografia. Són cada cop més nombroses, i també més freqüents, les manifestacions artístiques-comunicatives que la postmodernitat, ens mostra. Aquesta tendència, en bona part narcisista, es comprova per exemple en les fotografies de Cindy Sherman, en les quals ella és l'única protagonista. El vídeo, el cinema, la fotografia, les innovacions tecnològiques i les narracions en primera persona en serien característiques ben identificatives.

El resum evolutiu que acabo de presentar no és aplicable plenament a la instal·lació de la Cristina, però sí que, des del meu punt de vista, mostrava força connexions amb el nou intimisme postmodern que he intentat descriure. He visitat diversos cops l'exposició i el suggeriment que li faig és que no oblidis els encerts postmoderns que ha mostrat. La recerca és l'únic camí que porta a apropar-se a allò impossible, que és la fita de l'artista; i que l'art, sense sensibilitat, és ben poca cosa i la sensibilitat, sense nuesa i sinceritat, crec que té una existència precària.

notícies de la biblioteca

Actes del 8è Aniversari

Carme Asensio

El 26 de novembre, la Biblioteca celebra el seu vuitè aniversari i, com cada any, hem preparat un programa d'activitats per commemorar aquesta festa.

Hi esteu tots convidats !!!

● divendres, 22 de novembre a les 8 del vespre

Presentació del llibre *Una cercavila nocturna per la Tàrraga medieval*, a càrrec de la doctora **Teresa Vinyoles**, professora d'Història Medieval de la Universitat de Barcelona.

● dissabte, 23 de novembre, a les 12 del matí

Contes en clau de sol...vols que et canti un conte?

A càrrec de **Jordi Toniatti**.

Una proposta que té com a protagonistes la música i la narració. Contes i cançons que ens parlen de la poesia, de l'ecologia, de la vida... cançons que esdevenen contes i contes que esdevenen cançons per escoltar i cantar tots plegats. Espectacle adreçat a nens i nenes a partir de 3 anys.

Durada: 60 minuts.

● dimecres, 27 de novembre a les 6 de la tarda

Hora del conte: *Les aventures d'en Pepito passacompuquis* a càrrec d'**Albert Corominas**.

"...La gent que neix el dia que plouen granotes són gent molt especial i el nostre Pepito va néixer un dia que això succeïa..." Espectacle infantil per a mainada de 3 a 6 anys, realitzat a partir de contes.

Durada: 40-45 minuts

● divendres, 29 de novembre a 2/4 de 9 del vespre

CELEBREM CERNUDA

L'any 2002 es compleix el centenari del naixement del poeta Luis Cernuda. Us oferim una proposta única, de la mà de la cantant **Silvia Comes** i de l'actriu **Mayte Caballero**, per recordar i per apropar a la vostra biblioteca la poderosa obra del poeta andalús.

ESCRITO EN EL AGUA. LUIS CERNUDA, 1902-2002

A càrrec de **Mayte Caballero**, veu,
i **Silvia Comes**, veu i guitarra.

A partir d'una personal selecció de poemes de Cernuda, **Silvia Comes** i **Mayte Caballero** ens ofereixen un recital on la cançó i la paraula són protagonistes. Dues veus que es van alternant, una que recita, l'altra que canta i, que entre les dues, dibuixen un recorregut pels grans eixos de l'obra de Luis Cernuda a partir dels temes que ell mateix enumera en el seu poema *Escrito en el agua*. Amb aquest espectacle, **Silvia Comes** presenta, per primera vegada, noves cançons basades en els poemes de Cernuda, amb música de **Walter García**. Una proposta que ens presenta Cernuda passejant, com era el seu costum, entre la realitat i el desig; entre una realitat que canvia i el desig de que tot es mantingui tal i com el poeta imagina.

"Sirva este modesto homenaje, con las voces y la música, para tallar cada palabra suya en el rincón más sólido de nuestra memoria".

Mayte Caballero
Silvia Comes

Silvia Comes: Cantant i compositora instrumentista. El 1985 participà, amb la seva pròpia banda en el cicle "I més música", organitzat per la Generalitat de Catalunya. L'any 1995 forma duet amb **Lidia Pujol** i d'aquesta unió surten tres discs *Silvia Comes & Lidia Pujol, Saps el conte dels dos suïcides i Al entierro de una hoja seca van dos caracoles*, i nombroses actuacions. És col·laboradora habitual de **Lluís Llach** (gires d'"Un núvol blanc", "Un pont de mar blava", diversos enregistraments...), i ha compartit escenari amb **Pedro Guerra**, **Jackson Browne** i **Sopa de Cabra**, entre d'altres. L'any 2000 va inaugurar les vetllades musicals del Festival Sitges Teatre Internacional amb el concert *Invi(c)ta*, embrió del seu nou concert-espectacle *Silvia Comes*.

Mayte Caballero: Actriu, darrerament ha interpretat el paper de l'Avelina en la sèrie *Temps de silenci* a TV3. També ha treballat al teatre en obres com *La extraña pareja* o *Muerte accidental de un anarquista*, ambdues dirigides per **Àngel Alonso**. Com a actriu de cinema, a participat en pel·lícules com *A la revolución en 2 caballos*, dirigida per **Mauricio Sciarra**; *El zoo d'en Pitus*, dirigida per **Mireia Ros** o *Cactus*, del director **Pau Freixes**. A la televisió l'hem vist en sèries i programes com: *Makinavaja 2* (TVE), *Makinavaja* (TVE), *Ta Toca* (programa d'Antena 3), *La casa por la ventana* (TVE), *Oh Bongonia* (TV3), o als programes de TV3 *La vida en un xip*, *Filiprim* i *Curar-se en salut*.

cara cara

Espai de crítica cinematogràfica

J. B. Solé i Francesc Gasull

Amunt:

800 balas: una prova més del talent per la comèdia social *fraky* d'Àlex de la Iglesia, amb un repartiment molt compensat i efectiu. Sancho Gracia, per exemple, en estat de gràcia... Aquest homenatge als especialistes dels *spaguetti westerns* rodats al nostre país és alhora un homenatge a la mitologia del western, a Sergio Leone, a Clint Eastwood, a *Sin perdón*,....

Minority Report: l'exercici més difícil en la carrera d'Steven Spielberg, amb dosis exactes d'acció espectacular; domini del ritme cinematogràfic (allò que en diuen *tempo*), un guió excel·lent (exceptuant el tram final), una fotografia de tons blavosos, un impressionant muntatge (olor a Òscar) i una partitura inspirada de John Williams. Fins i tot Tom Cruise, el protagonista, també està inspirat.

Apocalypse Now Redux: recuperar una obra mestra amb metratge inèdit i veure que encara és més mestra que abans és gairebé impossible, però Francis Ford Coppola ha estat capaç. Aquesta versió, amb escenes mai vistes, engrandeix la llegenda; és cinema en estat pur i reflecteix com cap altre film l'horror, no només de la guerra, sinó del vessant fosc de l'ànima humana.

Insomnio: l'esperat nou film de Christopher Nolan (recordeu *Memento*?) certifica l'existència d'un director atrevit i suggeridor. Signa ara un magnífic thriller jugant al gat i el ratolí amb Al Pacino i Robin Williams, en una gèlida i desesperadament solejada Alaska.

Camino a la perdición: Sam Mendes canvia radicalment de registre en la seva segona pel·lícula després d'*American beauty*. Amb un duel interpretatiu entre Tom Hanks i Paul Newman, *Camino a la perdición* descriu una tragèdia familiar amb embolcall de cinema de gangsters. Sens dubte, una de les millors pel·lícules de l'any.

Allau de bones crítiques i reconeixements per a *Los lunes al sol*, de Fernando León de Aranoa. Enmig d'herois amb músculs inflats i encefalograma pla, és d'agrair aquesta mostra de cinema social i humà sobre els estralls que provoca l'atur en un grup de treballadors a les drassanes de Vigo. Un nou esgraó cap amunt després de la no menys esplèndida *Barrio*.

També us recomanem un seguit de films que no s'han projectat mai a Tàrraga i que ara apareixen en vídeo: *En la habitación*, *Monster's ball*, *Cosas que diría con sólo mirarla* i *El hombre que nunca estuvo allí*.

Avall:

El dragón rojo: avorrida, freda, farcida de clixès. El primer capítol de la trilogia d'Hannibal Lecter (segons diu el cartell del film) ens porta un Lecter sibarita i refinat, però alhora mecànic i previsible. Cal recuperar *El silencio de los corderos* per adonar-se que Hopkins està massa còmode en aquest paper; i que Demme és el director que més bé va captar la dimensió d'aquestes novel·les de Harris.

Ruc, bèstia, vulgar, ordinari, idiota, carnavalesc, "chusquero"... Qualificatiu que inspira la visió (tortura) d'*Austin Powers El Miembro de Oro*. Només ens va arrencar un somriure el pròleg amb cameos inesperats (Cruise, Spielberg) i l'aparició d'un autoparòdic Michael Caine.

OT. La película: per què aquest subtítol de "La película"? Tenien por que algú pensés, encertadament, que allò no era una pel·lícula? És clar, no és una pel·lícula: és un insult. El bo de Jaime Balagueró assumint, per encàrrec, la realització d'un suposat documental sobre la gira dels "triumfos": veure per creure.

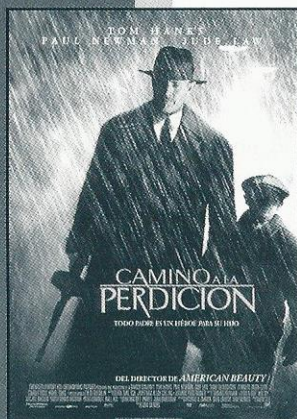
Men in black 2: reconeixem que la primera part era un sa exercici de comèdia que li donava la volta a les convencions de la ciència-ficció, amb un director de poderosa imaginació (Barry Sonnenfeld) i una parella d'actors atractiva (Will Smith i Tommy Lee Jones). Si tots aquests han repetit a la seqüela, per què els resultats són tan pobres? La resposta: un guió esquelètic, un director cansat i un afany de col·locar *merchandising*.

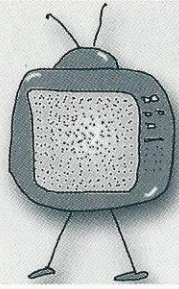
Señales: la polèmica està servida. Uns la titllen d'obra mestra, altres de presa de pèl. El nou film de M. Night Shyamalan (l'artífex de *El sexto sentido*) és una barreja entre *Los pájaros* i *Independence day*, entre cinema d'autor i cinema de crispetes. L'espectador, però, surt de la sala amb indiferència. Què acabem de veure?

Asesinato 1,2,3: la presència darrera la càmera de Barbet Schroeder (*El misterio Von Bullow*) mereix la nostra atenció. La seva darrera pel·lícula és un thriller aspre i dur que revisita *La saga* de Hitchcock. Malgrat alguns moments d'interès, la cinta acaba decebent i la Bullock es veu fora de lloc, si no interpreta comedietes de poca volada.

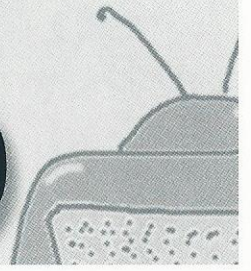
K-19: aquest "fabricant de vídues" (traduint el subtítol) és un relat de gestes bèl·liques a l'interior d'un submarí, amb suspens esmortit i un Harrison Ford només preocupat pel xec a cobrar. Sincerament, ens quedem amb *El submarino*, i fins i tot amb *Marea roja* o *U-571*.

Quantes vegades haurem de veure *Cadena perpetua* per televisió? Enèsim passí del film a TVEI que, malgrat tot, continua registrant puntes d'audiència. Intuïm que les dues següents pel·lícules de Frank Darabont (*La milla verde* i *The Majestic*) no tindran tanta acceptació popular.

televisió

Operació Triomf

Gerard Martínez

Joan Puigercós, diputat d'Esquerra Republicana de Catalunya (ERC), va denunciar al Congrés que Operación Triunfo va recriminar a una participant (Beth, que és de Súria) per parlar amb la seva mare per telèfon en català. El parlamentari va considerar que TVE "vulnera" el seu estatut respecte a la presència d'altres llengües que no siguin el català. El director general de RTVE, José Antonio Sánchez, es va mostrar "sorprès" davant d'aquest fet, encara que li va semblar "bé", perquè el programa "es veu a Albacete". Toni Cruz, màxim responsable del programa, també es va estranyar per la denúncia d'ERC. "No s'ha recriminat a ningú. Els concursants saben que és un programa en castellà i que s'hi parla en castellà. Són les normes", va explicar el director de la productora catalana Gestmusic.

Aquesta és l'explicació a grans trets de la gran polèmica durant aquests últims dies sorgida entorn de la segona edició del programa amb més èxit de la temporada passada: Operación Triunfo. L'incident és tan simple que s'explica d'una forma tan senzilla com la següent: a una concursant catalana d'Operación Triunfo li donen l'oportunitat de trucar la seva família, lògicament (o així hauria de ser) catalanòfila; la noia, lògicament, valgui la redundància, vol aprofitar aquest breu moment del qual segurament no tornarà a gaudir en molts dies per manifestar a la seva família tots els sentiments i les experiències que està vivint "empresonada" en el xalet que aquest any els ha posat a la seva disposició els productors del concurs; i lògicament (espero que la redundància s'accepti encara) la noia decideix expressar tot això en la llengua amb la qual se sent més a gust, en la llengua amb la qual pot comunicar-se amb més facilitat, en definitiva, en la llengua amb la qual els soferts pares poden comprendre més bé tot el que està passant (i canviant) en la vida de la seva filla. Oh, quina infàmia! Confieu aquesta noia a les flames! Ara de debò, és això tan greu? Qualsevol, a la seva situació, no hauria fet el mateix? S'està comunicant amb els seus pares en la llengua amb la qual sempre s'hi ha relacionat. És difícil de creure que un català com Toni Cruz, excomponent de la Trinca, sigui incapaç de posar-se al lloc de la Beth, una noia aclaparada en aquells moments per l'emoció i la "realitat" televisiva.

No fa gaires dies, un dels "professors" més populars de l'"Acadèmia", el també català Àngel Llätzer, va ser entrevistat a La Columna per la cada dia més guapa Júlia Otero, i entre les moltes coses que va dir relacionades amb aquest tema, subratllo el fet que ell mateix es relacioni en català

Els nous concursants d'Operación Triunfo

amb alumnes de la seva mateixa procedència geogràfica i lingüística. Va explicar que allò realment anormal seria que dues persones que s'expressen molt bé en una llengua i no tan bé en una altra parlin amb la llengua en la qual presenten algunes deficiències de dicció i pronunciació. Amb aquestes paraules tampoc pretenc titllar en cap moment d'anticatalanistes els responsables d'Operación Triunfo i de la cadena (de l'Estat) que l'emet, però crec que queda fora de cap mena de dubte que si la concursant en qüestió hagués parlat en anglès o en egipci no hauria passat res, s'hauria traduït i prou, i que és quan apareix algú parlant en català quan arriben els problemes.

La llengua oficial de de l'Estat (d'Espanya, s'entén) és el castellà. Les llengües oficials de Catalunya són el castellà i el català. I què vull dir amb això? Doncs que el català és la llengua cooficial a Catalunya, però no és una llengua oficial a la resta de l'Estat. Per tant, és fins a cert punt lògic que si un concurs s'emet en una cadena espanyola, els seus responsables pretenguin que la llengua que es vehiculi en el programa sigui la que utilitzen els seus espectadors potencials, o sigui el castellà. Un incís, però: el concurs es grava en els estudis de TVE a Catalunya, la productora és d'origen català i els impostos estatals més elevats els paguem els catalans (impostos dels quals una bona part se'n van a parar a TVE per tal de confeccionar la millor programació possible). A partir d'aquí extreieu les conclusions que cregueu pertinents... Ara, una cosa us diré: us imagineu la Núria Feliu de professora de l'"Acadèmia" i l'Andreu Buenafuente fent de presentador d'un hipotètic Operació Triomf a la catalana? Jo voto perquè així sigui, i vosaltres?

mostres i exposicions

Kosmopolis [2002] Cosmòpolis

KOSMOPOLIS 2002.

FESTA INTERNACIONAL DE LA LITERATURA

DE L'11 AL 15 DE DESEMBRE DE 2002.
ESPAIS DEL CCCB.

Per primera vegada, el CCCB organitza arreu dels espais propis la Festa Internacional de la Literatura, que aportarà noves perspectives als conceptes de literatura i cosmopolitisme. La iniciativa, dirigida per Juan Insúa, parteix de l'exposició *Cosmòpolis. Borges i Buenos Aires* (vegeu més informació en el següent apartat), emmarcada en el cicle *Les ciutats i els seus escriptors*. Mitjançant formats molt diversos, Kosmopolis 2002 divideix les activitats en els àmbits "Una topografia panamericana", radiografia del continent americà a partir de la cultura pròpia; "Grans viatgers", anàlisi a fons de la literatura de viatges d'arreu i de tots els temps; "Ciència ficció: una mitologia experimental", estudi dels canvis i innovacions del gènere al llarg del segle XX; "Antípodes: monogràfic sobre literatura australiana", repàs a la literatura que reflecteix les arrels pròpies del continent i les aspiracions postcoloniales; "Cafè Europa", visualització global del vell continent a partir de testimonis i de la vasta literatura generada; "Patrimoni oral", homenatge a la literatura no escrita i transmesa de generació a generació; "Exilis. Escripura i vides", crítica als règims totalitaris i evocació de milers de vides que han patit un exili plasmat en la literatura; "Hall Proteo", mostra de performances i accions escèniques al vestíbul principal del CCCB, i "Cana Alfa", mostra d'audiovisuals a l'auditori del CCCB.

COSMÒPOLIS.

BORGES I BUENOS AIRES

DEL 30 D'OCTUBRE DE 2002 AL 16 DE FEBRER DE 2003.
CCCB.

Amb aquesta exposició centrada en Jorge Luis Borges i la seva ciutat natal, Buenos Aires, el CCCB compleix quatre anys del cicle *Les ciutats i els seus escriptors*. En aquesta exposició, comissariada per Juan Insúa, es mostra l'evolució de Borges des de la mitificació de Buenos Aires fins a la conversió en escriptor cosmopolita. La mostra ofereix una gran quantitat de material, en alguns casos inèdit i exhibit públicament per primera vegada, i set seccions temàtiques: "Fundació mítica", instal·lació audiovisual inspirada en el poema *Fundación mítica* de Buenos Aires; "Fervor de Buenos Aires", vinculació màxima de l'escriptor vers la seva ciutat; "El sud metafísic", recerca dels orígens estètics de la literatura de Borges; "La ciutat transfigurada", mostra de la imaginació de l'escriptor aplicada a la transformació de Buenos Aires; "La biblioteca infinita", anàlisi del microcosmos de Borges endinsat en el món de la biblioteca i els llibres; "L'heresiarca canonitzat", l'ascens de Borges a la fama a partir de la traducció de la seva obra al francès, i "Cosmòpolis", tot el sentit de Borges i de la mostra.

Pep Vall

Excursions culturals

Alguns dels excursionistes, durant la sortida

Aprofitant que és l'any Gaudí, realitzarem la visita a Barcelona per conèixer la Casa Batlló i la Pedrera, cosa que férem al matí i a la tarda gaudirem del teatre musical que porta el nom de l'arquitecte, que es fa a l'antic Palau d'Esports, adaptat a teatre.

No ens estendrem en relació als edificis, ja força coneguts, però que sempre causen admiració i mostren la importància que l'arquitectura i la decoració poden tenir en la qualitat de vida.

En quant al musical, direm que a la majoria ens va agradar, i que destacaríem la grandiositat de l'escenari, que permet l'entrada del simulacre de tramvia; la imaginació amb què es reflexa la Barcelona dels temps de Gaudí, i la gran interpretació de l'actor que recrea el personatge.

Fou tal la sol·licitud d'assistents a l'excursió que del 27 d'octubre, que s'hagué de repetir el 10 de novembre, en els dos casos amb ple absolut. Totalment recomanable.

Les tertúlies dels divendres

El passat 25 d'octubre tingué lloc la tertúlia titulada "Té sortida la crisi econòmica?".

Eren els ponents invitats: Jaume Caldu, treballador del metall i sindicalista; Manel Ferrer, que fou senador, diputat i alcalde; Ricard Camprubí, enginyer, economista i membre de l'empresa INGECON, realitzadora del pla estratègic de Tàrraga, i Manel Medrano, professor i economista.

Fou una tertúlia molt actual i força animada, així com de gran nivell, ja que es dialogà a fons sobre com està organitzada i com va l'economia, en general, en el moment present.

Havent començat a les deu i deu minuts, durà fins a dos quarts d'una quan el moderador suggerí acabar perquè ja era massa tard.

Uns defensaren el model neoliberal, que és el que ara domina, mentre d'altres es mostraren partidaris d'un major intervencionisme de l'administració, a fi de corregir les desigualtats que l'anomenat "mercat" genera, així com fer les activitats que, sent necessàries, l'iniciativa privada no realitza.

El tema de l'especulació financera, reflectida en el fet que el 97% del moviment de capital a nivell mundial és purament especulatiu, i només el 3% correspon a transaccions comercials de venda de mercaderies, i el tema de l'encariment desorbitat de la vivenda, foren dues de les qüestions concretes més debatudes.

En fi, una tertúlia que ens anima a fer-ne d'altres. La propera està prevista pel 13 de desembre i tractarà el tema: "La Xina, aquest món antic, complex i poc conegut, vist per taragarins que hi han estat".

taulell de premsa

LLORENÇ CORBELLA DIRIGIRÀ LA FIRA DE TEATRE AL CARRER

Foto d'arxiu Comarques de Ponent

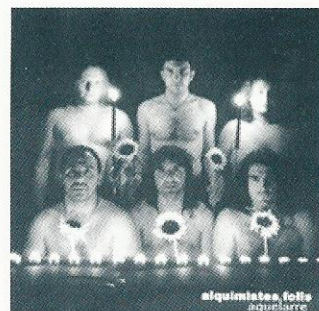
El Patronat de la Fira de Teatre al Carrer de Tàrrega va donar a conèixer recentment la persona que, després de la marxa de Joan Anguera, dirigirà el certamen teatral des del vessant artístic. Llorenç Corbella, nascut a Vallfogona de Riucorb fa 44 anys, treballa des del 1986 en el món de les arts escèniques i ha estat premiat en diverses ocasions. L'any 1985, Corbella ja va ser director artístic de la Fira de Teatre durant una temporada. Tot i que l'especialitat del nou director artístic és l'escenografia, el seu currículum conté també els títols acadèmics d'Història de l'Art i de Disseny d'Interiors.

La Fira de Teatre al Carrer de Tàrrega engemarà la propera edició, que suma vint-i-tres anys d'activitat, el dia 11 de

setembre de 2003. Segons un acord pres pel Patronat de la Fira de Teatre al Carrer de Tàrrega, aquesta propera edició finalitzarà el dia 14 de setembre de 2003.

TÀRREGA VA ACOLLIR ACTIVITATS DEL CORRELENGUA

El darrer cap de setmana d'octubre, la ciutat de Tàrrega va acollir diverses activitats incloses en el Correlengua, d'entre les quals cal destacar una actuació musical a càrrec d'Alquimistes Folls. La iniciativa també va organitzar una xerrada entorn del cinema en català, una de les principals reivindicacions lingüístiques actuals, i activitats diverses dirigides al públic infantil. El Correlengua va finalitzar a la ciutat de Perpinyà el dia 9 de novembre, durant la celebració de la Diada Nacional de la Catalunya Nord.

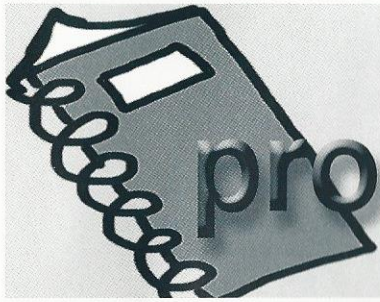
Caratula del CD del grup Alquimistes Folls

EL FESTIVAL REGGAE DE BELLPUIG S'AMPLIARÀ A TRES DIES

El popular Fino's Reggae Festival, que cada any converteix Bellpuig en un nou racó del Carib, s'ampliarà l'any vinent a tres dies. D'aquesta manera, la propera temporada del festival oferirà al públic assistent un ampli ventall d'activitats, com ara música o arts escèniques. Els organitzadors estan actualment buscant un espai apte per a l'ampliació del festival, que pugui acollir totes les activitats i un indret reservat a zona d'acampada.

Cartell del darrer festival

programació cultural

NOVEMBRE

Dijous 14

Conferència:

“Seguretat ciutadana a Tàrraga”

A càrrec de **Maria Antònia Bardina**, cap de la Comissaria dels Mossos d'Esquadra de Tàrraga.

A les 8 del vespre, a la Sala d'Actes de la Casa de Cultura

Divendres 15

II Cicle de Conferències de la Societat Ateneu:

“La Borsa, avui”. A càrrec de Pere Perelló, president del grup Gaesco. A 2/4 de 9 del vespre, a local social de l'Ateneu.

Dissabte 16

Mercat de les Antiguitats i les Arts. Tota la tarda, al carrer del Carme.

Gala dels Premis Culturàlia.

A 2/4 de 10 de la nit, a Restaurant La Granja

Concert de hard rock amb el grup Vacío Interior

A les 12 de la nit, al Pub El Nan Roig

Diumenge 17

Teatre infantil: El flautista de Hamelin amb el grup Catacrac.

A 3/4 de 7 de la tarda, al Teatre Ateneu.

Sessió de ball amb l'Orquestra Zadic.

A les 7 de la tarda, a Restaurant La Granja

Divendres 22

8è aniversari de la Biblioteca Central Comarcal de Tàrraga. Presentació del llibre *Una cercavila nocturna per la Tàrraga medieval*. A càrrec de la seva autora, Teresa Vinyoles, professora d'Història Medieval de la Universitat de Barcelona.

A les 8 del vespre, a la Biblioteca Central Comarcal.

Presentació del Pla Estratègic Tàrraga, Aposta de Futur

A les 9 del vespre, a la Sala de Plens de l'Ajuntament de Tàrraga

Cine Club La Lloca:

Deliciosa Martha de Sandra Nettelbeck.

A 2/4 d'11 de la nit, a Cinemes Majèstic.

Concert de heavy metal amb els grups **Sphinx, Furia Animal i Abyss**. A les 12 de la nit, al Pub El Nan Roig.

Dissabte 23

8è aniversari de la Biblioteca Central Comarcal de Tàrraga.

L'Hora del Conte: Contes en clau de sol... vols que et canti

un conte?”. A càrrec de Jordi Tonietti.

A les 12 del migdia, a la Biblioteca Central Comarcal.

Concert de punk rock amb el grup **María y sus Cogollos**.

A les 12 de la nit, al Pub El Nan Roig.

Diumenge 24

Concert de Santa Cecília amb les entitats musicals de Tàrraga.

A benefici de **La Marató de TV3**.

A les 12 del migdia, al Teatre Ateneu.

Sessió de ball amb música en directe.

A les 7 de la tarda, a Restaurant La Granja.

XV Cicle Coral de Tardor. Concert amb el Cor Ciutat de Tarragona. A les 7 de la tarda, al Teatre Ateneu.

Dimecres 27

8è aniversari de la Biblioteca Central Comarcal de Tàrraga. L'Hora del Conte: Les aventures d'en Pepito Pas-sacompuguis.

A càrrec d'Albert Corominas.

A les 6 de la tarda, a la Biblioteca Central Comarcal.

Dijous 28

II Cicle de Conferències de la Societat Ateneu:

“Roda el món i torna a casa. La poesia d'avui i de sempre”. A càrrec del cantautor **Xavier Ribalta** i el guitarrista **Jorge Labanca**

A les 9 del vespre, a local social de l'Ateneu

Divendres 29

8è aniversari de la Biblioteca Central Comarcal de Tàrraga.

Recital poètic:

“Escrito en el agua. Luis Cernuda, 1902-2002”.

A càrrec de **Mayte Caballero** (veu) i **Silvia Comes** (veu i guitarra). A 2/4 de 9 del vespre, a la Biblioteca Central Comarcal.

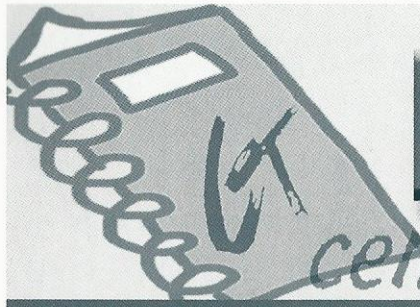
Dissabte 30

Concert de **Maria del Mar Bonet, Raixa**.

A 2/4 d'11 de la nit, al Teatre Ateneu

Concert de **pop rock** amb el grup **Busk 'n' Baix**

A les 12 de la nit, al Pub El Nan Roig

l'agenda

centre cultural de Tàrrrega

16 novembre:

A 2/4 de 10 del vespre, **Gala Premis Culturàlia**, al restaurant La Granja de Tàrrrega.

24 de novembre:

Sortides a l'entorn: visita a **Sarral i Rocafort de Queralt**, a les 9 del matí, al patí. Possibilitat de quedar-se a dinar.

13 de desembre

La Xina, un país antic, complex i poc conegut, vist per targarins i urgellencs que l'han visitat, al restaurant Daus, a les 10 de la nit.

15 de desembre

Sortides a l'entorn:
Excursió visitant les masies a la vora de Tàrrrega, i visita al museu i monumental de la ciutat.

Amb el patrocini de:

AJUNTAMENT DE TÀRREGA

INSTITUT
D'ESTUDIS
ILERDENCS

Fundació Pública de la Diputació de Lleida

humor

L'ALBA

Ricart 2002

GUERRES, SEGRESTOS, ASSASSINATS,
TERRORISME, DESTRUCCIÓ DEL MEDI
AMBIENT, DBUSOS, VIOLÈNCIA...
CREC QUE ELS CIENTÍFICS HAURIEN
D'ANAR PENSANT A CANVIAR LA
DENOMINACIÓ DEL HOMÍNID ACTUAL
PER LA DE "HOMO ZAPHIENS".